

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2010

ΘΕΜΑ : ΙΣΤΟΡΙΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 15. 06.2010

ΤΑΞΗ : Γ΄

ΧΡΟΝΟΣ : 2 ΩΡΕΣ (8:00-10:00 π.μ.)

ΣΕΛΙΔΕΣ : 9

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ : .....

ΤΜΗΜΑ : ..... ΑΡ. : .....

ΒΑΘΜΟΣ: .....

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από εννέα (9) σελίδες και τέσσερα (4) μέρη.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (4 Μονάδες)

Να απαντήσετε **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** και στις δύο (2) ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **δύο (2) μονάδες**.

Ερώτηση 1

Να αντιστοιχίσετε τα γράμματα της στήλης **Α΄** με τον αντίστοιχο ορθό αριθμό της στήλης **Β΄**.
Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύει ένας αριθμός.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
α. Άρμανσπεργκ	1. .... Μάχη στα Δερβενάκια
β. Βολτέρος	2. .... 3 ^η Σεπτεμβρίου 1843
γ. Στρατηγός Μακρυγιάννης	3. .... Αντιβασιλεία
δ. Θεόδωρος Κολοκοτρώνης	4. .... Ανεξίθρησκία
	5. .... Μάχη στο Μανιάκι

(4x0,5 μον. = 2 μονάδες)

Ερώτηση 2

Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι **Ορθό (Ο)** ή **Λάθος (Λ)**:

1. Με το Σύνταγμα του 1791 εγκαθιδρύθηκε στη Γαλλία το πολίτευμα της Απόλυτης Μοναρχίας. _____
2. Αφορμή του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου ήταν η δολοφονία του Αρχιδούκα του αυστριακού θρόνου, Φραγκίσκου Φερδινάνδου. _____
3. Τον Ιωάννη Καποδίστρια δολοφόνησαν τα αδέρφια, Κωνσταντίνος και Γεώργιος Μαυρομιχάλης. _____

4. Ο Όθωνας ήταν, με απόφαση της Γ΄ Εθνοσυνέλευσης, ο πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδας._____ (4x0,5 μον. = 2 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (6 μονάδες)

Να απαντήσετε σε **ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ** από τις τρεις (3) πιο κάτω ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **τρεις (3) μονάδες**.

Ερώτηση 1

Να γράψετε **κατατοπιστικά σημειώματα** για τα πιο κάτω:

α) **Φιλική Εταιρεία** (ονόματα δύο ιδρυτικών στελεχών, χαρακτήρας και σκοπός της οργάνωσης) :

β) **Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός- 9^η Ιουλίου 1821:**

γ) **Α΄ Εθνοσυνέλευση** (τόπος, χρόνος, αποφάσεις- πρόνοιες):

(3x1 μον. = 3 μονάδες)

Ερώτηση 2

α) Να αναφέρετε τρία (3) γνωρίσματα της βιομηχανικής επανάστασης και δύο (2) χώρες στις οποίες άκμασε.

β) Ποιες αλλαγές συντελέστηκαν στον τομέα των συγκοινωνιών, ως αποτέλεσμα της βιομηχανικής επανάστασης; (τουλάχιστον δύο αλλαγές)

(3 μον.)

Ερώτηση 3

α) Να αναφέρετε τέσσερα (4) μέτρα που πήρε ο Καποδίστριας στον τομέα της εκπαίδευσης. Γιατί δεν ίδρυσε Πανεπιστήμιο; Ποια είναι η δική σας άποψη;

β) Να αναφέρετε δύο (2) από τους στόχους της πολιτικής του Καποδίστρια στις Ένοπλες Δυνάμεις.

(3 μον.)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (8 μονάδες)

Να απαντήσετε σε **ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ** από τις τρεις (3) πιο κάτω ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

Ερώτηση 1

Πηγή 1

Υπάρχουν σε κάθε κράτος τρία είδη εξουσίας: Η νομοθετική, η εκτελεστική που εξαρτάται από το δίκαιο των εθνών (εκτελεστική εξουσία), και η εκτελεστική που εξαρτάται από το αστικό δίκαιο (δικαστική εξουσία). [...] Δεν υπάρχει ελευθερία, όταν συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο ή στο ίδιο διοικητικό σώμα, η νομοθετική με την εκτελεστική δύναμη[...]. Δεν υπάρχει, επίσης, ελευθερία αν η δικαστική δύναμη δεν είναι χωρισμένη από τη νομοθετική και την εκτελεστική.[...] Όλα θα ήταν χαμένα αν ο ίδιος άνθρωπος ή το ίδιο σώμα [...], ασκούσε τις τρεις αυτές εξουσίες.

Το πνεύμα των νόμων (1749)

Πηγή: Γ.Δ. Ζιούτος, Μοντεσκιέ, Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 1993, σ.333-334.

α) Με βάση την πηγή (1) ποιες είναι οι πολιτικές απόψεις του Μοντεσκιέ για την εξουσία; Αναπτύξτε την απάντησή σας.

β) Να δώσετε τον ορισμό του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού και να αναφέρετε δύο (2) ονόματα άλλων εκπροσώπων του κινήματος, εκτός από το Μοντεσκιέ.

(4 μον.)

Ερώτηση 2

εικόνα 1

εικόνα 2

Πηγή 1

Πράγματι, με την επικράτηση των Νεοτούρκων (1908) και παρά τη φιλελευθεροποίηση του τουρκικού καθεστώτος και τις μεταρρυθμίσεις, η πολιτική της Τουρκίας απέναντι στους υποδούλους έγινε πιο εθνικιστική, πιο σκληρή (διώξεις, κλείσιμο σχολείων κτλ.). Έτσι, η απελευθέρωσή τους γινόταν ανάγκη επιτακτική. Άλλωστε, η προσέγγιση της Τουρκίας προς τις Κεντρικές Αυτοκρατορίες έκαμε, ώστε οι Σύμμαχοι και ιδιαίτερα οι Άγγλοι να βλέπουν με συμπάθεια τα εθνικά κινήματα της Βαλκανικής και να μην έχουν αντίρρηση για ένα νέο διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Β. Κρεμμυδάς, Νεότερη Ιστορία, εκδόσεις Γνώση, Αθήνα 1984, σ. 238

Πηγή 2

«Ομολογώ ότι είναι ίσως η συγκινητικότερα στιγμή του βίου μου. Ρίγη ενθουσιασμού διατρέχουν τα σώματα όλων μας. Η μικρά Ελλάς έγινεν πλέον μεγάλη και εργαζομένη τώρα θέλει να γίνει σεβαστή και αγαπητή εις όλους. Δεν πρέπει να κοιμηθώμεν επί των δαφνών μας, αλλά πρέπει να εργασθώμεν, να εργασθώμεν φοβερά....»

Κωνσταντίνος Βάσσης 26/7/1913

Μελετώντας τις πιο πάνω εικόνες (1 και 2) και τις πηγές (1 και 2), αλλά και με βάση τις γενικότερες ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα εξής:

α) Να εξηγήσετε δύο (2) αίτια του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου και να αναφέρετε τους αντίπαλους συνασπισμούς του.

β) Ποιες ήταν οι δύο συνθήκες με τις οποίες έληξαν οι Βαλκανικοί Πόλεμοι (απλή αναφορά) και ποια ήταν τα κέρδη της Ελλάδας από αυτές;
Να αναφέρετε τους δύο πρωταγωνιστές της ελληνικής πολιτικής την περίοδο αυτή.

(4 μον.)

Ερώτηση 3

Ιστορικά παραθέματα

[1] Ο Τσάρος αποκέρυξε την Επανάσταση, διέταξε να διαγραφεί ο Υψηλάντης από την επετηρίδα των ρώσων αξιωματικών, να δημευτεί η περιουσία του και το χειρότερο επέτρεψε στην Τουρκία να περάσει αμέσως στρατό στις Ηγεμονίες.

Ο Πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε΄ για να αποφύγει τη γενική σφαγή των χριστιανών που απειλούσε ο Σουλτάνος, αναγκάστηκε να αφορίσει τον Υψηλάντη, τον Μιχαήλ Σούτσο και τους αρχηγούς της Φιλικής Εταιρείας και έλυσε τους φιλικούς από τον όρκο τους.

Τα δύο αυτά γεγονότα είχαν τρομακτικό αντίκτυπο στις Ηγεμονίες. Οι κάτοικοι, που είχαν δείξει στην αρχή κάποια δύσπιστη ανοχή, έγιναν τώρα εχθροί φανεροί της επανάστασης. Ο φόβος της τιμωρίας, η είδηση πως μεγάλες τουρκικές στρατιές περνούν τα σύνορα, τους έκανε, για να διαχωρίσουν τη θέση τους, εχθρικούς προς τους Έλληνες. Στο στρατό του Υψηλάντη άρχισαν να εκδηλώνονται κρούσματα απειθαρχίας και προδοσίας.

Μεγάλοι τουρκικοί στρατοί μπήκαν στις Ηγεμονίες από τα τρία συνοριακά φρούρια, Μπραΐλα, Σιλίστρια, Βιδίνιο.

Νεότερη και Ευρωπαϊκή Ιστορία, Γ. Κουλικούρδη

[2] Η επανάσταση στη Μολδοβλαχία, ελληνικού χαρακτήρα, δεν μπορούσε να βρει σταθερή υποστήριξη από τον ντόπιο πληθυσμό, αδιάφορο στο σύνολο του. Ο Θεόδωρος Βλαντιμηρέσκου, που σε συμφωνία

με την Εταιρεία είχε ξεσηκώσει του Βλάχους αγρότες διαχώρισε τη δική του υπόθεση από την ελληνική, μόλις κατάλαβε την αποδοκιμασία της Ρωσίας.

Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας, Ν.Σ.Σβορώνου

Με βάση τα πιο πάνω ιστορικά παραθέματα, αλλά και τις γενικότερες γνώσεις σας, να απαντήσετε στα εξής ερωτήματα:

α) Να εξηγήσετε τρεις (3) λόγους που οδήγησαν την ελληνική επανάσταση σε αποτυχία στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες.

β) Να αναφέρετε τέσσερις (4) λόγους για τους οποίους επιλέχτηκε η Πελοπόννησος, ως χώρος έναρξης της επανάστασης, στο νότιο ελλαδικό χώρο.

(4 μον.)

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ (2 μονάδες)

Να απαντήσετε σε **ΜΙΑ (1) ΜΟΝΟ** από τις δύο (2) πιο κάτω ερωτήσεις.
Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

Ερώτηση 1

Επιστολή του Αλέξανδρου Υψηλάντη προς τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό με ημερομηνία 8.10.1821

« Μακαριώτατε και φιλογενέστατε Δέσποτα.

Ο φιλογενέστατος κύριος Δημήτριος Ὑπατος με εβεβαίωσε περί της γενναίας συνεισφοράς, την οποίαν η υμετέρα Μακαριότης υπεσχέθη προς αυτόν διά το <<Σχολεῖον της Πελοποννήσου>>. Ὅθεν, ως γενικός ἔφορος του Σχολείου τούτου κρίνω χρέος μου απαραίτητον να ευχαριστήσω την Ὑμετέραν Μακαριότητα και να την ειδοποιήσω ότι η έναρξις του Σχολείου εγγίζει.

Ας ταχύνει λοιπόν η υμετέρα Μακαριότητα να εμβάσει τόσον της υμετέρας Μακαριότητος τας συνεισφοράς, όσον και των λοιπών αυτού ομογενών, είτε χρηματικάς είναι, είτε ζωτροφίας προς τον εν Παλαιά Πάτρα της Πελοποννήσου κύριον Ιωάννην Παππά Διαμαντόπουλον».

Σημαία των Κυπρίων εθελοντών αγωνιστών κατά την επανάσταση του 1821 (Κυπριακά Σπουδαί. (1914), τόμ. ΚΗ', 177-178) α) Μελετώντας προσεκτικά την πιο πάνω πηγή και την εικόνα να εξηγήσετε τους τρόπους με τους οποίους η Κύπρος βοήθησε στην

Της Υμετέρας Μακαριότητος τέκνον ευπειθές Αλέξανδρος Υψηλάντης

Ισμαήλ την 8^η Οκτωβρίου 1820

επανάσταση του 1821.

β) Για ποιους λόγους η Κύπρος δεν επαναστάτησε το 1821; Εξηγήστε.

(2 μον.)

Ερώτηση 2

Πηγή 1

(απόσπασμα α)

...Ο Μουσταφάς ηρώτησεν αυτόν πού είνε τα πολεμοφόδια, άτινα παρεχωρήσατε εις τον επιστάτην μου; Η Αυτού Εξοχότης απεκρίθη ότι ως προς τας ζωτροφίας εστερούντο ολοτελώς τοιούτων, ως προς δε τα πολεμοφόδια είχε παραχωρήση αυτώ τους μόνον εναπομείναντας 7 πίθους (πιθάρια) πυρίτιδος. Τότε ο Μουσταφάς, αναπηδήσας και εκβαλών (βγάζοντας) το εγχειρίδιόν (μαχαίρι) του, εφώνησεν. Ειπέ μοι, σκύλε, διατί εκράτεις την πόλιν αφού εστερείσο μέσων διατροφής; Διατί δεν παρεδόθης προ ενός μηνός, αλλά με έκαμες να χάσω 80,000 ανδρών εκ των καλλίστων μάλιστα, ους είχαν εν τω στρατοπέδω;...

(απόσπασμα β)

Ο άπιστος Μουσταφάς διά του εγχειριδίου του, όπερ εκράτει εν τη δεξιά, απέκοψε το δεξιόν ους (αυτί) του Εξοχωτάτου **Μαρκαντώνιου Βραγαδίνου**, διέταξε δε ένα των παρεστώτων Τούρκων ίνα τω αποκόψη και το αριστερόν και ούτως έγινε. Αποκόψας αμφοτέρα τα ώτα της Α.Ε. διέταξεν ίνα σφάξωσι πάντας τους εν τω στρατοπέδω ευρισκομένους Χριστιανούς εν μια δε στιγμή πάντες εσφάγησαν. Κατόπιν οδηγήσας έξωθεν της σκηνης αυτού τον Εκλαμπρότατον Ε. Βαγλιόνην, απεκεφάλισεν αυτόν. Ο άγριος και αιμοχαρής προδότης Μουσταφάς, λαβών διά των ιδίων αυτού χειρών την κεφαλήν του και ανυψώσας αυτήν, εδείκνυεν εις όλον το στράτευμα αναφωνών: Ιδού η κεφαλή του υπερμάχου της Αμμοχώστου, αύτη είναι η κεφαλή η καταστρέψασα το ήμισυ του στρατεύματός μου, ιδού ο τσσαύτας ταιλαιπωρίας προξενήσας ημίν.

Στρατηγός Άγγελος Γάππος, «Διήγησις της τρομερής πολιορκίας και αλώσεως της Αμμοχώστου»

α) Με βάση το α' απόσπασμα, αλλά και τις γενικότερες γνώσεις σας, να εξηγήσετε δύο (2) λόγους για τους οποίους οι κάτοικοι της Αμμοχώστου αναγκάστηκαν να παραδοθούν στους Τούρκους.

β) Πότε έγινε η Άλωση της Αμμοχώστου από τους Τούρκους; Ποιο ήταν το αξίωμα του Μαρκαντώνιου Βραγαδίνου και, με βάση το δεύτερο απόσπασμα, ποιο ήταν το τέλος του;

(2 μον.)

Ο/Η Διευθυντής/τρια: .....

Οι Εισηγήτριες:

Ιωάννα Μεταξά (ΒΔ.)

Χαρίκλεια Παμπόρη

Παρασκευή Λιόντα

Γεωργία Θεοδούλου

ΤΣΙΡΠΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ